

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Petri Petiti Philosophi & Doctoris Medici, Miscellaneorum Observationum Libri quatuor

Petit, Pierre

Trajecti ad Rhenum, 1682

Cap. XVI. Antiquis licitum fuisse abjicere recens editos partus, quos altere nollent. Vel certe abortivo conceptus nondum animatos perdere.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13245

CAPUT XVI.

*Antiquis licitum fuisse abjicere recens editos partus,
quos alere nollent. vel certe abortivo conceptus
nondum animatos perdere.*

QUOD licitum fuerit, ostendo pluribus locis
auctorum veterum: primum Terentii Heau-
ton. ubi senex uxorem increpat, quod filiam
præter ipsius mandatum sustulisset: cum e-
nim mulier dixisset,

*Meministin' me esse gravidam, & mihi te maximo opere
dicere,*

Si puellam parerem, nolle tolli.

Paulo post factum improbens senex, quod scilicet mulie-
ri exponendam potius tradidisset, quam interficeret, ita
loquitur,

— Id quidem ego, etsi tu neges, scio,

*Te inscientem atque imprudentem dicere ac facere o-
mnia:*

*Tot peccata in hac re ostendis. Nam jam primum si
meum*

Imperium exsequi voluisses, interemptam oportuit.

Non simulare mortem verbis, re ipsa spem vitæ dare.

Idem in *Heeyra* act. & scen. 3. Mulier de puero, conti-
nuo (inquit) exponetur. Hinc etiam illud in *Andria*,
servi nequissimi de herili filio, qui filium ex amica geni-
tum decreverat tollere:

Audireque eorum est opera pretium audaciam.

Nam inceptio est amentium, haud amantium:

Quicquid peperisset, decreverunt tollere.

Ex quo patet, liberum cuivis hoc fuisse, tollere editum in-

lucem vel interficere. quem videlicet præ inopia alere non posset: aut qua alia causa rebus suis haud commodum censeret. Ut Lyctum quendam prægnanti uxori præcipientem inducit Ovidius lib. 9. *Metam.*

*Quæ voyeam duo sunt, minimo ut relevere dolore,
Utque marem parias, onerosior altera sors est,
Et vires fortuna negat, quod abominor: ergo
Edita forte tuo fuerit si femina partu
(Invitus mando, pietas ignosce) necetur.*

Nota interim causam magis communem iis prolem interficiendi, si facultates non suppeterent ad liberaliter educandum: ne scilicet jam grandes disträhere a se paupertas cogeret. quod iste se abominari ait: in filia potissimum, quia tales fere inopia coactæ corpore quæstum faciebant. Ita enim & citato loco *Heaut.* senex ad uxorem, quæ filiam exponere maluisset, quam occidere:

*Quam bene vero abs te prospectum est! quid voluisti?
cogita:*

Nempe anui illi prodita abs te filia est planissime

Per te, vel uti quæstum faceret, vel uti veniret patam.

Plutarchus in libro de amore prolis: Οἱ μὲν γὰρ πένητες ἔτρέφουσι τέκνα, φοβούμενοι μὴ χειρὸν ἢ προσήκει τραφέντα δουλοπρεπῆ καὶ ἀπαίδευτα, καὶ τὸ καλῶν πάντων ἐνδεῶ γένηται. Nam pauperes quidem liberos non alant, timentes ne deterius, quam par est, educati, servilem in modum eruditionis atque omnium honestarum rerum expertes vivant. Hæc fuit humanitas, hæc pietas illorum temporum. His adde ejusdem Plutarchi observationem lib. 5. de Placit. Philosophorum cap. 18. Καθολικώτατον δὲ, μηδένα εὐλῆσαι τὰ ἐκλάμψια τρέφει, neminem editam octavo mense prolem alendam putare. Ut spurios igitur exponebant eo tempore natos, quod parum utique ab interficiendo abest: nisi quod fortuna interdum subveniebat; per eum quidem qui exponit, non stat, quo minus id quod expositum est, pereat.

eat. Necari autem solitos parentum arbitrio, citata *Terenii* & *Ovidii* loca evidenter probant. Quid igitur, dicet aliquis, si cui conjugato avaro liberos omnes statim ab ortu extinguere placeret? Sane tantam fuisse scelerum licentiam incredibile est. An igitur clanculum exponebant, quod publice vetitum esset? An exponendi necessitatem magistratui profitebantur, & potestatem id faciendi accipiebant: si causa exponendi justa videretur? Non licitum fuisse, & qui facerent, clam & furtim fecisse *Autolyçi* exemplo apparet in *Suida collectaneis*: Ἀὐτόλυκος ἀρεοπαγίτης ἕτερος ἦν. καὶ τὰς οἰκείας ἐκλιθέμενος ἐν τοῖς χαρωνικοῖς ἐάλω. καὶ κατέφηφισαν ὅ ἀνδρῶν οἱ δικασταί. Probabilius igitur non fuisse id permisum apud politiores gentes, ut *Græcos*, atque in primis *Athenienses*, nisi si quid imperfectum & natura orbatum natum esset. Cum autem definitum liberorum numerum esse oporteret, ne quorum fecunditas modum excederet, in ipsis primordiis foetum nondum sensu aut vita praeditum extinguere medicamentis non nefas putabant. Ita *Aristoteles* quidem sciscit in septimo *de Republica* cap. 16. Et ante illum *Plato* in quinto *de legibus*, ἐπιχέσεις γενέσεως, οἷς ἂν εὐρεῖς εἶη γένεσις, inhibere generationem, quibus nimium procedit, permittit. Minus enim inhumanum censebant medicamentis inhibere generationem, aut inchoatum nec dum viventem foetum extinguere, quam natum perdere. *Plinius* lib. 29. cap. 4. ubi de *Phalangiis*: Tertium (inquit) genus est eodem phalangii nomine araneus lanuginosus, grandissimo capite. quo dissecto inveniri dicuntur intus vermiculi duo, adalligatique mulieribus cervina pelle, ante solis ortum, prestare ne concipiant, ut *Cacilius* in commentariis reliquit. vis ea annua est: quam solum ex omni atocio dixisse fas sit, quoniam aliquarum fecunditas plena liberis tali venia indiget. Haecenus *Plinius*, satis declarans se factum non probare, cui non nisi certo casu venia detur. Et sane, ut mire *Tertullianus* ait in *Apolo-*

getico, festinatio est homicidii, prohibere non nasci. Quod lumine naturæ secutus Medicinæ Parens in *Jusjurando*, nemini mulieri *περὸν φθόρον*, hoc est, *abortivum* se datum jurat.

CAPUT XVII.

Suppletur locus Aristotelis mutilus e Meteorologicis, de Geographicis veterum tabulis. Alexandri Aphrodisei perplexitas in eo loco.

St is locus in 2. *μετεωρολογικῶν* cap. 5. his verbis conceptus in omnibus editis libris: *Διὸ καὶ γελοιῶς γράφουσι τῶν τὰς περιόδους τῆς γῆς γράφουσι γὰρ κυκλοσέη τὴν οἰκουμένην· τὸτο δὲ ἔστιν ἀδύνατον κατὰ τε τὰ φαιόμενα, καὶ κατὰ τὸν λόγον· ὅ, τε γὰρ λόγῳ δεικνύσι, ὅτι ἅπλῃ μὲν ὄρισται τὸ δὲ κύκλῳ συνάπτεται ἐνδέχεται διὰ τὴν κλίσιν. ἔ γὰρ ὑπερβάλλει τὰ καύματα, καὶ τὸ ψυχῶ καὶ μῆκῳ, ἀλλ' ἅπλῃ μὲν ὄρισται, ὡς εἰ μήπου κωλύει θαλάττης πλῆθῶς, ἅπαν εἶναι παρεύσιμον. Quapropter & ridicule describunt nunc circuitus terre, faciunt enim eam, que habitatur, terram globosam. hoc autem fieri non potest; sive ea que apparent, sive rationem spectamus. Nam & ratio ostendit, quod in latum sit terminata. In orbem vero & spherice connecti potest ob temperiem. Non enim immoderati sunt aestus, aut frigora secundum longitudinem, sed solum secundum latitudinem. Itaque nisi maris vastitas prohiberet, totum secundum longitudinem spatium circuiti posset. Quod nemo advertit, neque ipse Alexander Aphrodiseus, huic particulæ τὸ δὲ κύκλῳ συνάπτεται ἐνδέχεται διὰ τὴν κλίσιν, aliquid deesse eorum, quæ præcedunt & sequuntur, verborum series & contextus indicat. Nam de*

terra